

Załącznik do Uchwały Nr XII/109/2019
Rady Gminy Gręboszów
z dnia 30 grudnia 2019 r.

**„Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2020 – 2025”**

Gręboszów, grudzień 2019 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	4
2.	Podstawy prawne opracowania programu	5
3.	Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne	5
3.1.	Pojęcie przemocy w rodzinie	5
3.2.	Rodzaje przemocy w rodzinie i formy zachowań agresywnych	6
3.3.	Zjawisko przemocy w różnych relacjach systemu rodzinnego	6
3.4.	Cykle przemocy w rodzinie	7
3.5.	Skutki przemocy w rodzinie	7
4.	Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gręboszów	8
4.1.	Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Gręboszów	8
4.1.1.	Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej	8
4.1.2.	Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej	9
4.1.3.	Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej	10
4.1.4.	Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie	10
4.1.5.	Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego	11
4.1.6.	Skala przemocy na podstawie wyników badań ankietowych	14
5.	Działania instytucjonalne	24
6.	Zasoby ludzkie	26
7.	Cele programu	26
8.	Realizatorzy programu	29
9.	Prognozowane efekty	29
10.	Adresaci programu	30
11.	Zasady finansowania programu	30
12.	Sposób realizacji programu	30
13.	Zarządzanie programem	31
14.	Monitorowanie	31
15.	Ewaluacja	31
16.	Spis tabel	32

1. Wprowadzenie

Jednym ze zjawisk, które zaburzają rodzinie jej prawidłowe funkcjonowanie jest przemoc. Dotknięta nią rodzina przestaje być zdrowym środowiskiem niezbędnym do zaspokojenia podstawowych potrzeb oraz prawidłowego rozwoju psychicznego jej członków. Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka do miłości, szacunku oraz niszczy poczucie bezpieczeństwa i zaufania. Każda rodzina może być narażona na przemoc, ponieważ dotyka ona osób różnej płci i wieku pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Funkcjonujące w naszym społeczeństwie stereotypy powodują, że przemoc w rodzinie jest nieodpowiednio postrzegana. Istnieje błędne przekonanie, że przemoc to sprawa prywatna każdej rodziny i nikt nie powinien się wtrącać do tego, w jaki sposób osoby rozwiązują swoje problemy. Powszechnie jest także twierdzenie, że przemoc występuje wyłącznie w rodzinach z marginesu społecznego, a sprawcy działają pod wpływem alkoholu lub są chorzy psychicznie. Niektórzy nawet sądzą, że bite kobiety akceptują przemoc, bo nie starają się uwolnić z toksycznego związku. Członkowie rodzin uwikłanych w przemoc wymagają pomocy nie tylko od swoich bliskich, ale także od środowiska sąsiedzkiego, zobowiązanego do reagowania na przemoc. Przede wszystkim obowiązek niesienia tej pomocy spoczywa na służbach i instytucjach do tego powołanych. Zapobieganie przemocy musi się więc koncentrować na odbudowaniu prawidłowych relacji w rodzinie. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie winno być przedmiotem świadomych, profesjonalnych i skoordynowanych działań zaradczych. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gręboszów na lata 2020 – 2025 stanowi wypełnienie zasadniczego zadania określonego w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 i z 2019 roku poz.730), którym jest opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest:

przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych.

Program wskazuje główne kierunki działania Gminy Gręboszów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Realizacja *Programu* będzie się odbywała w oparciu o 3 obszary problemowe, tj.:

1. „Działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,
2. „Działania na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie”,
3. „Podniesienie kompetencji służb”.

Opracowany dokument skorelowany jest z kluczowymi programami ogólnopolskimi i wojewódzkimi związanymi z problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. z :

1. „Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020”,
2. „Małopolskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do 2020 roku ”
3. „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gręboszów na lata 2020 – 2026 ”.

Działania *Programu* mają charakter wielokierunkowy, dotyczą, w szczególności, profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy osobom dotkniętym przemocą.

2. Podstawy prawne opracowania programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). Rozdział drugi pn. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 i 2019 r. poz. 730), która w art. 6 ust. 2 zobowiązuje gminy do: opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924 i z 2018 r. poz. 2245) powstała w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.), która określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielenie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej. Przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej.

3. Przemoc w rodzinie – podstawy teoretyczne

3.1. Pojęcie przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 i 2019 r. poz. 730), określa przemoc w rodzinie, „*jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin, a także osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodując szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*”

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy wystąpią łącznie cztery następujące działania:

- zamierzone i nieprzypadkowe, skierowane przeciwko innym członkom rodziny.
- naruszające prawa i dobra osobiste osoby jej doświadczającej, w tym prawo do nietykalności fizycznej, szacunku i godności.
- powodujące ból i cierpienie, co w efekcie skutkuje mniejszą zdolnością osoby jej doświadczającej do samoobrony.
- wykorzystujące wyraźną asymetrię sił, w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą.

3.2. Rodzaje przemocy w rodzinie i formy zachowań agresywnych

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy użyciu różnych instrumentów. Obecnie najczęściej spotykane formy przemocy to:

- **przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień,
- **przemoc psychiczna** – to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,
- **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,
- **przemoc ekonomiczna** – to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy.

3.3 Zjawisko przemocy w różnych relacjach systemu rodzinnego

Należy pamiętać, że przemoc zawsze występuje w relacji z drugim człowiekiem oraz istnieje znacząca asymetria sił w postaci przewagi jednej ze stron nad drugą. Zjawisko to najczęściej występuje w następujących relacjach interpersonalnych:

- **Mężczyzna – Kobieta**

Statystycznie to mężczyzna najczęściej stosuje przemoc w relacji partnerskiej, wykorzystując swoją przewagę fizyczną, psychiczną, ekonomiczną itp. podporządkowując sobie partnerkę. Relacje pomiędzy partnerami funkcjonują na zasadzie „pan i niewolnik”. Nie oznacza to, że także kobiety nie są osobami stosującymi przemoc wobec swoich partnerów. Dzieje się to zazwyczaj, gdy kobieta ma przewagę nad mężczyzną głównie w sferze ekonomicznej, intelektualnej lub/i emocjonalnej.

- **Rodzic – Dziecko**

Rodzice mają nad dzieckiem przewagę we wszystkich aspektach jego życia. Powołując się na tzw. „pełnienie władzy rodzicielskiej” w niekwestionowany sposób decydują o metodach wychowawczych. Dziecko w tej relacji traktowane jest jak przedmiot, a z własnością można robić, to co uważa się za słuszne.

- **Krewny - Dziecko**

Dorosły członek rodziny (dziadkowie, wujowie, ciotki), często za aprobatą rodziców stosują zachowania przemocowe wobec dzieci. Najczęstszym powodem takiego zachowania jest uczenie szacunku dla osób starszych.

- **Starsze rodzeństwo – Młodsze dzieci**

Starsze rodzeństwo najczęściej naśladując zachowania rodziców w sposób przemocowy egzekwuje szacunek i posłuszeństwo młodszego rodzeństwa. Starsze dzieci odtwarzają w ten sposób wyuczony, doświadczony na sobie sposób wywierania wpływu.

- **Dorosłe dzieci – Starzejący się rodzice**

Dorosłe dzieci (przez lata doświadczające przemocy ze strony rodziców) w wyniku zmiany układu sił przejmują rolę agresorów. W ten sposób dzieci rekompensują sobie doznawaną przez lata krzywdę.

- **Rodzina – Niepełnosprawny**

Zachowania przemocowe w takich rodzinach są wynikiem wysokiego poziomu frustracji, przeciążenia członków rodziny, którzy musieli zrezygnować z wielu pragnień, marzeń, wycofać się z wielu ról społecznych na rzecz opiekania się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Osoby pełniące opiekę nad osobą zależną często doznają takich stanów jak: żal,

bezradność, bezsilność, frustracja, poczucie krzywdy, niesprawiedliwości. Te stany często są kanalizowane poprzez zachowania agresywne, które w układzie zależności stają się przemocą.

- **Rodzina – „Inni”**

W tej relacji przemocy doznają członkowie rodziny, którzy prezentują odmienną orientację seksualną, religijną, światopoglądową. Tego rodzaju akty przemocy są najslabiej dokumentowane, gdyż ofiary z poczucia wstydu nie ujawniają doznawanej przemocy.

3.4 Cykle przemocy w rodzinie

Zjawisko przemocy charakteryzuje się cyklicznością następowania po sobie określonych faz:

- **Faza narastania napięcia** charakteryzuje się wzrostem napięcia i agresji u osoby stosującej przemoc. Każdy drobiazg wywołuje jej złość, poirytowanie. Osoba ta prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczna. Osoba doznająca przemocy natomiast stara się opanować sytuację, próbuje uspokoić partnera, spełnia jego wszystkie zachcianki i dokładnie wywiązuje się ze swoich obowiązków. Zdarza się, że w momencie, gdy napięcie staje się nie do zniesienia, sama wywołuje awanturę, żeby „mieć to już za sobą”
- **Faza gwałtownej (tzw. ostrej) przemocy** charakteryzuje się wybuchem agresji u osoby stosującej przemoc w rodzinie. Wybuch wywołuje najczęściej jakiś drobiazg. Osoba staje się gwałtowna, niebezpieczna, traci kontrolę nad zachowaniem. Poza przemocą fizyczną używa również innych jej form. Skutki użytej przemocy mogą być różne np. uszkodzenie ciała, pobicie, zranienie. Po zakończeniu wybuchu agresji osoba doznająca przemocy jest w stanie szoku, odczuwa wstyd, przerażenie, bezsilność. W tej fazie osoba doznająca przemocy najczęściej szuka pomocy, zaczyna kontaktować się z instytucjami, próbuje przerwać mechanizm przemocy.
- **Faza miodowego miesiąca** charakteryzuje się skrucą ze strony osoby stosującej przemoc. Osoba ta stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie dla tego co zrobiła. Obiecuje, że nigdy się to nie powtórzy. Swoim postępowaniem próbuje zdobyć przebaczenie i ponowne zaufanie ze strony osoby doświadczającej przemocy. Pod wpływem zapewnień agresora oraz zmiany jego postępowania, osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w jego przemianę i jednorazowy charakter przemocy. Osoba stosująca przemoc czuje się bezkarnie oraz utwierdza się w przekonaniu, że następnym razem również uzyska przebaczenie. Faza ta kończy się najczęściej kolejnym narastaniem napięcia. Największym zagrożeniem fazy miodowego miesiąca jest fakt, że przemoc w kolejnym cyklu najczęściej jest gwałtowniejsza i bardziej brutalna.

3.5 Skutki przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest problemem społecznym. Osoby jej doznające nie są w stanie funkcjonować poprawnie w relacjach interpersonalnych, są wyizolowane i bezradne. Dzieci wychowywane w rodzinach, w których dochodziło do przemocy z dużym prawdopodobieństwem będą ujawniać zaburzenia zachowania, zachowywać się agresywnie, powtarzać zaobserwowane zachowania w późniejszym życiu. Prawdopodobne jest również kontynuowanie schematu rodzinnego poprzez wybieranie agresywnego partnera. Osoby doznające przemocy domowej doświadczają lęku, cierpienia, bezsilności, przygnębienia i rozpacz; doznają ostrych psychofizycznych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu. Ponadto osoby doznające przemocy domowej charakteryzuje niska samoocena, bierne strategie radzenia sobie ze stresem, silna zależność, lęk, obniżony nastrój, izolacja społeczna, skłonność do obwiniania siebie, dolegliwości psychosomatyczne a bywa też, że nadużywają alkoholu i przyjmują środki psychoaktywne. Osoby doświadczające

przemocy żyją w silnym poczuciu winy, przypisując sobie odpowiedzialność za zdenerwowanie, frustracje itp. osoby stosującej przemoc; są przekonane, że to ich działanie powoduje akty przemocy. Czują, że nie mają wpływu na własne życie, nie kontrolują tego, co dzieje się z nimi i wokół nich, stąd też są nieufne wobec otoczenia. Życie w ciągłym napięciu, poczuciu zagrożenia powoduje, że cały swój wysiłek skupiają na analizie bieżącej sytuacji, przetrwaniu, a nie poszukiwaniu możliwości zmiany.

4. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gręboszów

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne.

W celu opracowania diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono badania ankietowe z mieszkańcami Gminy Gręboszów. Badaniami objęto dwie grupy tj. dzieci i młodzież od 8 r.ż. do 18 r.ż oraz osoby dorosłe. Ponadto zwrócono się do instytucji na terenie Gminy Gręboszów (Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy) oraz Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej, Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej o udzielenie informacji na temat odnotowanych przypadków stosowania przemocy lub podejrzeń stosowania przemocy w rodzinie.

4.1. Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Gręboszów

Dokładne zdiagnozowanie skali przemocy domowej jest bardzo trudne. W społeczeństwie w dalszym ciągu dominuje przekonanie, że problemy rodzinne powinny być rozwiązywane w rodzinie, bez ingerencji zewnętrznych instytucji. Przemoc w rodzinie traktowana jest jako sprawa wstydliva, drażliwa. Z tego powodu właściwe zdiagnozowanie skali tego zjawiska nie jest możliwe. Praktycznie liczby podawane w statystykach nie odzwierciedlają tego zjawiska w całej jego rozciągłości. Zgłoszenia o przemocy dotyczą tylko ujawnionych przypadków, gdzie ofiary zdecydowały się na podjęcie działań. Większość przemocy jest jednak nieujawniana, a dramaty wielu osób rozgrywają się w czterech ścianach ich domów.

4.1.1 Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej

W związku z przypadkami ujawnionej przemocy w rodzinie w Prokuraturze Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej w 2018 roku zarejestrowano łącznie 5 postępowań.

Tabela 1 . Czynności Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej w latach 2016-2018.

Rok	Ogółem	Ilość wszczętych postępowań w związku z art.207 k.k	Postępowania zakończone skierowaniem do sądu	Postępowania zakończone umorzeniem postępowania	Wyroki skazujące	Wydane nakazy w sprawie opuszczenia lokalu mieszkalnego	Wydane zakazy zbliżania się do ofiar i zakaz kontaktowania się z ofiarą przemocy domowej
2016	1	1	1	0	0	1	0
2017	3	3	0	2	0	0	0
2018	5	2	2	1	2	2	2
I półroczcie 2019 r.	2	1	0	1	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie powyższych danych liczbowych można stwierdzić, że nie wszystkie wszczęte postępowania przez Prokuraturę zakończyły się skierowaniem do Sądu w celu dalszego postępowania, część spraw została umorzona.

4.1.2. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej

Dane w zakresie ilości założonych Niebieskich Kart, liczby osób doświadczających przemocy, liczby sprawców jak również pod wpływem alkoholu z rozbiciem na płeć oraz nieletnich, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2016-2019.

Rok	Ilość założonych Niebieskich Kart Ogółem:	Liczba osób doświadczających przemocy	Liczba sprawców przemocy	Liczba sprawców pod wpływem alkoholu
2016	2	Kobiety - 2	Kobiety - 0	Kobiety - 0
		Mężczyźni - 0	Mężczyźni - 2	Mężczyźni - 20
2017	3	Kobiety - 2	Kobiety - 0	Kobiety - 0
		Mężczyźni - 1	Mężczyźni - 3	Mężczyźni - 2
2018	5	Kobiety - 4	Kobiety - 0	Kobiety - 0
		Mężczyźni - 1	Mężczyźni - 5	Mężczyźni - 4
I półrocze 2019	2	Kobiety - 2	Kobiety - 0	Kobiety - 0
		Mężczyźni - 1	Mężczyźni - 2	Mężczyźni - 1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowej Komendy Policji w Dąbrowie Tarnowskiej.

Z powyższych danych wynika wzrost założonych Niebieskich Kart w latach 2016-2018, jak i również ilości osób doświadczających przemocy i tym samym sprawców przemocy. Powyższa analiza pokazuje również wzrost sprawców przemocy, którzy byli pod wpływem alkoholu.

4.1.3. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej

Podstawowym celem działań programu korekcyjno-edukacyjnego jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Cel podstawowy ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc. Program nie stanowi jednak formy osobistej psychoterapii sprawcy a jedynie koryguje jego niepożądane i szkodliwe zachowania i postawy. Zajęcia te prowadzone są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej.

Tabela 3. Liczba osób korzystających programu korekcyjno-edukacyjnego w latach 2016-2019.

Rok	Ogółem	Liczba sprawców przemocy zakwalifikowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego. (z podziałem na płeć)	Ogółem	Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym. (z podziałem na płeć)
2016	2	1 mężczyzna 1 kobieta	0	0
2017	1	1 mężczyzna	1	1 mężczyzna
2018	2	2 mężczyzn	2	2 mężczyzn
I pół. 2019	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie powyższych danych liczbowych można stwierdzić, że w przeważającej ilości sprawców przemocy biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym to mężczyźni. Należy nadmienić, że program jest ważnym elementem dla osób stosujących zachowania agresywne i przemocowe.

4.1.4. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie

Alkoholizm jest zjawiskiem bardzo niebezpiecznym nie tylko dla samej osoby dotkniętej chorobą alkoholową. Towarzyszy mu, bowiem zjawisko przemocy fizycznej i psychicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych jak i dzieci. Alkoholizm jednego lub obojga rodziców wpływa destrukcyjnie na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, która staje się niewydolna wychowawczo. Na terenie Gminy Gręboszów działa powołana przez Wójta, Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która podejmuje działania w celu ograniczenia skutków wynikających z nadużywania alkoholu i stosowania przemocy. Poniższa tabela prezentuje działania Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych latach 2016-2019

Tabela 4. Działania Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych latach 2016-2019.

Rok	Liczba złożonych wniosków o leczenie odwykowe	Liczba osób, które zostały skierowane do Sądu	Liczba kobiet skierowanych do Sądu	Liczba mężczyzn skierowanych do Sądu	Liczba zgłoszeń ze względu na źródło
2016	5	3	0	3	Pr.socj.: 0 Asystent: 1 KPP: 4 Sąd Rej.: 0 Zespół Inter.: 0
2017	4	4	0	4	Pr.socj.: 1 Asystent: 1 KPP: 3 Sąd Rej.: 0 Zespół Inter.: 0
2018	8	5	1	4	Pr.socj.: 2 Asystent: 0 KPP: 6 Sąd Rej.: 0 Zespół Inter.: 0
I pół. 2019	3	3	0	3	Pr.socj.: 0 Asystent: 0 KPP: 3 Sąd Rej.: 0 Zespół Inter.: 0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie.

Na podstawie powyższych danych liczbowych można stwierdzić, że wzrosła liczba wniosków w 2018 r., które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie w stosunku do 2016 roku i 2017 roku. Na uwagę zasługuje fakt znacznej ilości wniosków bo aż 5 w 2018 r. kierowanych do Sądu w celu objęcia przymusowym leczeniem odwykowym. Oznacza to skuteczną pracę Gminnej Komisji w zakresie motywowania do leczenia odwykowego. Należy zaznaczyć, że najwięcej wniosków o leczenie odwykowe wpływa do Gminnej Komisji od Policji.

4.1.5. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gręboszowie

Przemoc jest zjawiskiem wielowymiarowym, wymaga zaangażowania specjalistów kilku dziedzin, aby zapewnić specjalistyczną i interdyscyplinarną pomoc osobom doznającym przemocy. Jednym z głównych podmiotów, które zajmują się przemocą na terenie Gminy Gręboszów jest Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który działa na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 i z 2019 roku poz.730). Głównym celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest podnoszenie efektywności działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych poprzez:

1. zwiększenie społecznego zaangażowania w przeciwdziałanie zjawiskom negatywnym,
2. wspólną diagnozę i wspólne podejmowanie decyzji,
3. zintegrowane wykorzystanie środków i możliwości, jakimi dysponują instytucje,
4. poszerzenie kompetencji i doświadczeń profesjonalistów.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje swoje zadania, poprzez:

1. diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie na terenie gminy Gręboszów,
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
6. tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych sprawach.

W roku 2018 wszczęto 6 procedur „Niebieskiej Karty”. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 5 . Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinach w latach 2015 – 2018.

Przemoc w rodzinie Procedura „Niebieskiej Karty”	Liczba rodzin w 2015 r.	Liczba rodzin w 2016 r.	Liczba rodzin w 2017 r.	Liczba rodzin w 2018 r.
Liczba założonych „NK” : - w tym w rodzinach z dziećmi	4 2	4 2	4 1	6 4
Liczba rodzin ogółem objętych działaniem Zespołu : - w tym rodzin z dziećmi	5 3	5 3	5 1	8 5
Liczba zakończonych „NK” na 31.12. 2018r. w tym liczba rodzin z dziećmi	3 2	2 2	6 3	6 4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie.

Z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wynika, działaniami Zespołu zostało objętych 4 rodzin, w tym 1 rodzina, w której wychowują się dzieci. Natomiast w 2018 roku sytuacja uległa zmianie już w 3 rodzinach, w których przebywają dzieci została założona Niebieska Karta. Ten wzrost wskazuje, że narasta przemoc w rodzinach, szczególnie w tych gdzie znajdują się niepełnoletnie dzieci.

Statystyki prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z przeprowadzonych interwencji domowych w okresie od 2016 r. do I półrocza 2019 r. pokazują, że działania ww. Zespołu są następujące:

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące „Niebieskiej Karty” w latach 2016 – 2019.

Rok	Ogółem	Liczba Niebieskich Kart z podziałem na instytucje od których wpłynęły do Zespołu	Liczba osób dorosłych dotkniętych przemocą z podziałem na płeć	Liczba dzieci dotkniętych przemocą z podziałem na płeć
2016	4	Pracownik Socjalny GOPS- 2 Policja- 2	kobiety – 4 mężczyźni - 0	Nieletni - 0
2017	4	Pracownik socjalny GOPS- 0 Policja- 4	kobiety – 3 mężczyźni - 1	Nieletni- 0
2018	6	Pracownik socjalny GOPS- 1 Policja- 5	kobiety – 4 mężczyźni- 2	Nieletni - 0
I pół. 2019r.	2	Pracownik socjalny GOPS – 0 Policja - 2	kobiety- 2 mężczyźni- 0	Nieletni - 0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Gręboszowie

Na podstawie powyższych danych liczbowych można stwierdzić, że w przeważającej części Niebieskie Karty zakładane są przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej. Oczywiście ma to związek bezpośrednio z podejmowanymi interwencjami w miejscu zamieszkania. To co również pokrywa się z danymi ogólnopolskimi to fakt, że najczęściej osobami co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie to kobiety natomiast osobami, którzy najczęściej dopuszczają się przemocy wobec najbliższych to mężczyźni.

Rodziny i osoby, w których występuje problem alkoholowy oraz przemoc korzystały z pomocy Terapeuty ds. Uzależnień i Współzależnień oraz wsparcia Psychologa. Wsparcie to było świadczone przez specjalistów pracujących w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Gręboszowie.

Liczba porad udzielonych w latach 2015-2018 w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym GOPS w Gręboszowie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące liczby udzielonych porad przez specjalistów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym GOPS w Gręboszowie w latach 2015 – 2018.

L.p.	Specjalista	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2015 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2016 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2017 roku	Liczba udzielonych porad (konsultacji) w 2018 roku
1.	Psycholog	22	27	51	23
2.	Terapeuta ds. uzależnień	38	31	50	21
3.	Pracownik Socjalny	16	26	33	10
OGÓLEM		76	84	134	54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Gręboszowie.

Z poradnictwa specjalistycznego prowadzonego w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym działającym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gręboszowie w 2017 roku korzystało 134 rodzin, a w 2018 roku (stan na 31.10.2018 r.) z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 54 osoby. Spadek liczby osób wynikał z faktu, że część osób wymagających pomocy specjalistycznej, szczególnie dotkniętej przemocą została skierowana do Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Dąbrowie Tarnowskiej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób objętych pomocą specjalistyczną.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące liczby udzielonych porad przez specjalistów w Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Dąbrowie Tarnowskiej w latach 2017 – 2018.

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018
Pomoc prawna – ogółem	2	4
W tym kobiety	2	3
Pomoc psychologiczna – ogółem	2	8
W tym kobiety	2	4

Źródło: Dane statystyczne z Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Dąbrowie Tarnowskiej w latach 2017 – 2018, wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

Reasumując powyższe niezależnie od tego, do której instytucji zgłosi się ofiara przemocy zostanie przekazana do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w funkcjonowanie którego zaangażowane są wszystkie służby.

4.1.6. Skala przemocy na podstawie wyników badań ankietowych

Rozpoznanie skali zjawiska, wyłącznie na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji czy innych instytucji zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej nie daje pełnego zobrazowania skali zjawiska. Często przemoc nie wychodzi poza próg domu. Osoby będące ofiarami przemocy nie szukają pomocy wśród innych czy też instytucji z różnych powodów. Trzeba również mieć na uwadze, że ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc, a które rozwijając się w atmosferze przemocy nabywają negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy w rodzinie już jako rodzice.

Celem zdiagnozowania zakresu przemocy w rodzinie oraz poziomu wiedzy o tym problemie przeprowadzono badanie ankietowe skierowane do mieszkańców Gminy Gręboszów.

Wyniki ankiety skierowanej do dzieci i młodzieży na temat problemu przemocy w rodzinie.

Ankiety przeprowadzono w czerwcu 2019 r. wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Gręboszów. W ankiecie wzięło udział 47 dzieci i młodzieży (w wieku od 8 r.ż do 18 r.ż.) Pełna analiza przeprowadzonych badań prezentowana jest poniżej.

Pytanie 1. Przedział wiekowy:

	Liczba	Udział %
0-10 lat	10	21%
11-14 lat	21	44%
15-18 lat	16	33%

Źródło:

Opracowanie własne

Pierwsze pytanie ankiety dotyczyło poczucia bezpieczeństwa w miejscach będących istotnym elementem życia uczniów, tj. domu, podwórka, szkoły i ulicy. Wszyscy ankietowani wskazali, że bezpiecznie czują się w domu. Zdecydowanie mniej bezpiecznym miejscem w opinii ankietowanych uczniów jest szkoła. Ponad 8 % z nich wskazała, że na ulicy nie czuje się bezpiecznie. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 2. „W którym z poniższych miejsc czujesz się bezpiecznie”

	Liczba	Udział %
W domu	45	94%
W szkole	12	25%
Na ulicy	4	8%
Na podwórku	9	19%

Źródło: Opracowanie własne

Kolejne pytanie ankiety kierowane do uczniów dotyczyło osób, do których ankietowani najczęściej zwracają się z problemem. Zdecydowanie najwięcej osób wskazało rodziców – 43 osoby (90 %), następnie 9 osób wskazało na kolegów (19%), 5 osób na rodzeństwo (10%), 3 osoby na dziadków (6%), 3 osoby na nauczyciela (6%). Ponadto 4 ankietowanych (8%) wskazało inne osoby, w tym m.in. przyjaciela. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 3. „Do kogo najczęściej zwracasz się o pomoc, gdy masz jakiś problem?”

	Liczba	Udział %
Do rodziców	43	90%
Do rodzeństwa	5	10%
Do dziadków	3	6%
Do kolegów	9	19%
Do nauczyciela	3	6%
Do kogo innego-kogo?	(przyjaciółki, rodziny) 4	8%

Źródło: Opracowanie własne

Z powyższego wynika, że uczniowie najczęściej zwracają się z problemami do członków rodziny, jednak nie wszyscy mogą lub chcą liczyć na pomoc ze strony rodziców. Zdecydowanie mniej osób jest skłonnych do zwrócenia się z problemem do nauczyciela.

Dalsza część ankiety dotyczyła bezpośrednio problemu przemocy oraz wiedzy uczniów na temat tego zjawiska. Pytanie o to, które z zachowań, jeśli występują w rodzinie, są przemocą ukazało, że dla wielu osób przemoc wiąże się głównie z fizyczną napaścią. Spośród ankietowanych zdecydowanie najwięcej osób upatruje przemoc w biciu - 47 wskazań (98%), następnie uczniowie wskazywali: grożenie – 36 osób (75%), szarpanie – 31 osób (65%), szantażowanie – 27 osób (56%), wyzywanie – 26 osób (54%), niszczenie rzeczy należących do innej osoby – 24 osoby (50%). Najmniej ankietowanych przemoc upatruje w zabranianiu/ograniczaniu kontaktu z bliskimi – 12 osób (25%) oraz zabieraniu pieniędzy, jedzenia, komórki – 17 osób (35%). Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 4. „Jakiego rodzaju zachowania uważasz za przemoc?”

	Liczba	Udział %
Bicie	47	98%
Popychanie	20	42%
Szarpanie	31	65%
Wyśmiewanie	19	40%
Wyzywanie	26	54%
Poniżanie	22	46%
Grożenie	36	75%
Szantażowanie	27	56%
Zabranianie/ograniczanie kontaktu z bliskimi	12	25%
Zabieranie pieniędzy, jedzenia, komórki	17	35%
Niszczenie rzeczy należących do innej osoby	24	50%
Umieszczanie w Internecie zdjęć/ filmów bez zgody	21	44%

Źródło: Opracowanie własne

Pomimo faktu, że każdy z w/w zachowań otrzymało stosunkowo dużą liczbę wskazań, wyniki te wciąż są niezadowalające, wskazują bowiem na małą świadomość ankietowanych dzieci i młodzieży odnośnie przejawów przemocy, lub też na bierną akceptację pewnych zjawisk, jako powszechnych.

Kolejne pytanie odnosiło się do kontaktów ankietowanych z przemocą. Ponad 73% pytanym była świadkiem przemocy, a 8% było osobą, która doznała przemocy. Żadna z osób ankietowanych nie była sprawcą przemocy. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 5. „Czy kiedykolwiek zdarzyło ci się być”

	Liczba	Udział %
Osoba, która doznała przemocy	4	8%
Sprawcą przemocy	0	0%
Świadkiem przemocy	35	73%

Źródło: Opracowanie własne

Szkolę wskazano najczęściej razy jako miejsce, gdzie uczniowie najczęściej spotykali się z przemocą - 27 osoby (56%), z kolei na ulicy najczęściej spotyka się z tym zjawiskiem 15 osób (31%). Tylko 1 osoba spośród pytaných zetknęła się z przemocą na podwórku, a dwie osoby spotkały się z nią w domu. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 6. „Gdzie zetknęłaś/ zetknąłeś się z przemocą?”

	Liczba	Udział %
W domu	2	4%
W szkole	27	56%
Na ulicy	15	31%
Na podwórku	1	2%
gdzie indziej-gdzie?	0	0%

Źródło: Opracowanie własne

Spośród ankietowanych - 63% osób rzadko spotyka się z przemocą w najbliższym otoczeniu, tylko 8 osób nie ma z nią wcale kontaktu, 6 osób (13%) raz w tygodniu, 1 osoba (2%) raz w miesiącu, 1 badany (2%) wskazał, że spotyka się z przemocą w najbliższym otoczeniu codziennie. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 7. „Jak często spotykasz się z przemocą w swoim najbliższym otoczeniu?”

	Liczba	Udział %
Codziennie	1	2%
Raz w tygodniu	6	13%
Raz w miesiącu	1	2%
Raz na rok	0	0%
Rzadko	30	63%
Wcale	8	17%

Źródło: Opracowanie własne

Duża część osób (73%) w przypadku spotkania z przemocą szukała pomocy. Najczęściej zwracali się do rodziny – 28 osób (58% ogółu ankietowanych), pomocy szukano również w szkole – 25 osób (52%) oraz na policji – 3 osoby (6%). Wynika z tego, że większość osób, które spotkały się z przemocą upatrywały pomocy w rodzinie. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi

Pytanie 8. „Czy w sytuacji gdy spotkałaś/eś się z przemocą, szukałaś/eś pomocy?”

	Liczba	Udział %
Tak	35	73%
Nie	8	17%

Źródło: Opracowanie własne

Pytanie 9. „Gdzie szukałaś/eś pomocy?”

	Liczba	Udział %
W rodzinie	28	58%
W szkole	25	52%
Na policji	3	6%
W Ośrodku Pomocy Społecznej	1	2%
W placówce Wsparcia Dziennego	1	2%
Gdzie indziej-gdzie?	0	0%

Źródło: Opracowanie własne

Niepokój może budzić fakt, że 13% ankietowanych uczniów nie wie, gdzie może zwrócić się o pomoc, jeśli w rodzinie dochodzi do przemocy. Spośród pozostałych osób najczęściej jako źródło pomocy wskazuje rodzinę 28 osób (58%). Ogółem szkołę jako źródło pomocy wskazały 25 osoby (52%). Ponadto do policji po pomoc zwróciłyby się 3 osoby, do Ośrodka Pomocy Społecznej i Placówki Wsparcia Dziennego po 1 osobie. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 10. „Gdzie szukałaś/eś pomocy?”

	Liczba	Udział %
W rodzinie	28	58%
W szkole	25	52%
Na policji	3	6%
W Ośrodku Pomocy Społecznej	1	2%
W placówce Wsparcia Dziennego	1	2%
Gdzie indziej-gdzie?	0	0%

Źródło: Opracowanie własne

Wśród ankietowanych 29 osobom udzielono pomocy w sytuacji, kiedy zetknął się z przemocą. Natomiast 6 uczniom (13%) nie udzielono żadnej pomocy. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 11. „Czy ktoś Ci pomógł w sytuacji, kiedy zetknęłaś/ zetknąłeś się z przemocą?”

	Liczba	Udział %
Tak	29	60%
Nie	6	13%
Nie dotyczy	8	17%

Źródło: Opracowanie własne

Najczęstszym odczuciem towarzyszącym kontaktowi z przemocą był wśród ankietowanych strach - 24 wskazań (50% ankietowanych), smutek – 17 wskazań (35%), wściekłość – 7 wskazań (15%), bezradność – 7 wskazań (15%). Uczniowie wskazali również osamotnienie – 4 osoby. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 12. „Co czułaś/ czuleś w sytuacji, kiedy zetknęłaś/zetknąłeś się z przemocą?”

	Liczba	Udział %
Strach	24	50%
Smutek	17	35%
Wściekłość	7	15%
Bezradność	7	15%
Osamotnienie	4	8%

Źródło: Opracowanie własne

Jeśli chodzi o stosunek najbliższego otoczenia ankietowanych do przemocy, przeważa brak akceptacji – 29 osób wskazało, że w ich najbliższym otoczeniu przemoc nie jest akceptowana. Według 8% ankietowanych przemoc w ich najbliższym otoczeniu jest lekceważona. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 13. „Czy w Twoim najbliższym otoczeniu przemoc jest”

	Liczba	Udział %
Akceptowana	3	6%
Ukrywana	8	17%
Lekceważona	8	17%
Nieakceptowana	29	60%

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując, można zauważyć, że zdecydowana większość ankietowanych czuje się bezpiecznie w swoim najbliższym otoczeniu, wciąż jednak nie są to wyniki zadowalające. Na uwagę zasługuje fakt, że tylko 12% ankietowanych czuje się bezpiecznie w szkole. Duży wpływ na to może mieć fakt, że szkoła jest miejscem, w którym najwięcej osób – prawie 56% ankietowanych – miało kontakt z przemocą, tam też przemoc jest najczęściej spotykana. Pewnym pocieszeniem może być fakt, że znaczna część osób wskazuje nauczycieli i pedagogów jako osoby, do których najczęściej zwraca się z problemem, przedstawiciele szkoły są również często wskazywani jako osoby, u których ankietowani szukali pomocy w związku z przemocą oraz u których takiej pomocy można w razie wystąpienia przemocy szukać.

Ogólnie, przeprowadzone badania wykazały, że przemoc jest w świecie uczniów zjawiskiem powszechnym – przynajmniej połowa z nich miała z nią kontakt, głównie jako świadek, ale niestety także jako ofiara. Dziwi przy tym mała świadomość tego, które zachowania ze strony innych są przemocą – najbardziej oczywistym przejawem przemocy jest dla badanych bicie,

choć i to nie dla wszystkich, natomiast takie zachowania jak: poniżanie, ośmieszanie czy ograniczanie kontaktów z bliskimi w opinii ponad połowy badanych uczniów przemocą nie są. Zastanawiający jest też brak wiedzy znacznej części ankietowanych na temat możliwości szukania pomocy. Zwraca to uwagę na fakt, że wciąż są potrzebne intensywne działania edukacyjne wśród młodzieży szkolnej na temat przemocy oraz sposobów jej przeciwdziałania i możliwych form pomocy.

Wyniki ankiety skierowanej do osób dorosłych na temat problemu przemocy w rodzinie

Badania zostały przeprowadzone na grupie 51 osób dorosłych, w wieku od 18 do 75 lat, zamieszkujących tereny Gminy Gręboszów. Pełna analiza przeprowadzonych badań prezentowana jest poniżej.

Pytanie 1. Przedział wiekowy.

Wiek	Liczba	Udział %
18-25	2	4%
26-35	20	39%
36-45	15	29%
46-55	4	8%
56-65	8	16%
66-75	2	4%

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani musieli odpowiedzieć na pytanie *Czy na terenie Gminy Gręboszów czują się bezpiecznie*. Ponad 71 % ankietowanych odpowiedziało twierdząco. Tylko 2% osób dorosłych nie czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 2. „Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie naszej gminy?”

	Liczba	Udział %
Tak	36	71%
Raczej tak	13	25%
Nie	0	0%
Raczej nie	2	4%
Nie mam zdania	0	0%

Źródło: Opracowanie własne

Kolejne pytanie skierowane do osób dorosłych brzmiało: *„Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w naszej gminie?”*. 25 osób odpowiedziało, że większa liczba patroli policji, co stanowi 49% ogółu zapytanych osób oraz ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży – 21 osób co stanowi 41% ogółu. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 3. „Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w naszej gminie?”

	Liczba	Udział %
Większa liczba patroli policji	25	49%
Ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży	21	41%
Akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień	17	33%
Inne, jakie?	0	0%

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci zostali również zapytani o to, czy znają przypadki występowania przemocy w rodzinie. Większość z nich nie zna takich przypadków, co stanowi 49% ogółu zapytanych osób. Aż 18 osób słyszało o takich przypadkach, a 8 osób przyznało się, że zna przypadki występowania przemocy w rodzinie. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 4. „Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gręboszów?”

	Liczba	Udział %
Znam takie przypadki	8	16%
Słyszałem/em o nich	18	35%
Nie znam takich przykładów	25	49%

Źródło: Opracowanie własne

Kolejną kwestią było zbadanie, czy ankietowani spotkali się bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy. Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że 39 osób nie spotkało się bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy, co stanowi 76% ogółu zapytanych osób. Aż 11 osób odpowiedziało twierdząco na zadane pytanie. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 5. „Czy spotkał/a się Pan/Pani bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy w rodzinie?”

	Liczba	Udział %
Tak	11	22%
Nie	39	76%
Nie pamiętam	1	2%

Źródło: Opracowanie własne

Analiza odpowiedzi badanych pozwoliła ustalić to, co w ich odczuciu stanowi przyczynę przemocy. Zdecydowana większość ankietowanych osób dorosłych uznaje za tą przyczynę używanie np. alkoholu (86%). W drugiej kolejności ankietowani, poszukiwali przyczyny przemocy w złej sytuacji materialnej rodziny (31%) oraz w stresie i frustracji (25%). Natomiast najrzadziej, za przyczynę występowania zjawiska uznano zazdrość (8%), co potwierdza opinię badanych, że w najmniejszym stopniu odpowiada ona za pojawienie się przemocy. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Tabela 6. „Co według Pani/Pana najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie?”

	Liczba	Udział %
Użytki np. alkohol	44	86%
Problemy finansowe	16	31%
Zazdrość	4	8%
Stres i frustracja	13	25%
Choroba psychiczna	10	20%
Doświadczenia i wzorce z domu	12	24%
Nie wiem	1	2%

Źródło: Opracowanie własne

W odniesieniu do form przemocy widać, że bicie (76%) należy do najbardziej rozpowszechnionych. Stosowanie wyzwisk (63%) czy szarpanie (47%) jest rzadsze. Najrzadziej natomiast padały odpowiedzi, że przemocą jest plucie i ograniczanie snu i pożywienia (po 10%), a także dawanie tzw. klapsów (8%). Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 7. „Jakie Pan/Pani zna formy przemocy?”

	Liczba	Udział %
Bicie	39	76%
Szarpanie	24	47%
Wyzwiska	32	63%
Klaps	4	8%
Kopanie	12	24%
Zabranianie	6	12%
Policzkowanie	8	16%
Popychanie	10	20%
Szarpanie za włosy	8	16%
Ograniczanie snu i pożywienia	5	10%
Przypalanie papierosami	9	18%
Wykręcanie rąk	8	16%
Plucie	5	10%

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci zostali również zapytani o to, czy przemoc w rodzinie to sprawa prywatna. Zdecydowana większość badanych stwierdziła, że przemoc w rodzinie nie jest sprawą prywatną (88%). Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 8. „Jak Pan/Pani uważa czy przemoc w rodzinie to sprawa prywatna?”

	Liczba	Udział %
Tak	3	6%
Nie	45	88%
Nie wiem	3	6%

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci zostali również zapytani o to, jak powinna zachować się ofiara przemocy. Zdecydowana większość badanych stwierdziła, że ofiara powinna szukać pomocy poza rodziną (63%). Nieco mniej respondentów o swojej sytuacji opowiedziałoby rodzinie (51%). Tylko niewielki odsetek badanych twierdzi, że ofiara przemocy powinna pogodzić się z losem (2%). Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 9. „Jak Pana/Pani zdaniem powinna zachować się ofiara przemocy?”

	Liczba	Udział %
Próbować wyjaśnić porozumienie	14	27%
Bronić się	13	25%
Atakować sprawcę	0	0%
Pogodzić się z losem	1	2%
Szukać pomocy w rodzinie	26	51%
Szukać pomocy poza rodziną	32	63%
Nie wiem	1	2%
Inaczej, jak?	1	2%

Źródło: Opracowanie własne

Kolejną kwestią było zbadanie kto, zgodnie z opinią respondentów, jest najczęstszą ofiarą oraz sprawcą przemocy w rodzinie. Analiza uzyskanych wyników wskazuje, że za najczęstsze ofiary przemocy uważane są kobiety (78%), w następnej kolejności dzieci (55%). Wśród odpowiedzi badanych osób dorosłych najrzadziej pojawiało się natomiast stwierdzenie, że najczęstszą ofiarą przemocy jest mężczyzna (2%). Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 10. „Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęściej ofiarą przemocy?”

	Liczba	Udział %
Kobiety	40	78%
Mężczyźni	1	2%
Dzieci	28	55%
Osoby starsze	7	14%
Osoby niepełnosprawne	0	0%
Nie wiem	2	4%
Inni, kto?	0	0%

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci stwierdzili, że mężczyźni są z kolei, najczęstszymi sprawcami przemocy w rodzinie (82%) Zdaniem osób dorosłych, najrzadziej zdarza się, że sprawcą przemocy jest dziecko (6%). Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 11. „Kto według Pani/Pana wiedzy jest sprawcą przemocy?”:

	Liczba	Udział %
Kobiety	6	12%
Mężczyźni	42	82%
Dzieci	3	6%
Inni członkowie rodziny	4	8%
Nie wiem	2	4%
Inni, kto?	0	0%

Źródło: Opracowanie własne

Respondenci zostali również zapytani o to, czy słyszeli kiedykolwiek o Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym w Gręboszowie. Aż 23 osoby odpowiedziały twierdząco, co stanowi 45% ogółu zapytanych. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 12. „Czy słyszał Pan/Pani o Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym w Gręboszowie?”

	Liczba	Udział %
Tak	23	45%
Nie	25	49%

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza odpowiedzi uzyskanych na temat posiadanej wiedzy, gdzie szukać pomocy w Gminie Gręboszów w przypadku doświadczenia przemocy pokazuje, że w przypadku 82% badanych taką wiedzę posiadają. Poniżej zaprezentowane jest zestawienie odpowiedzi.

Pytanie 13. „Czy wiem Pan/Pani gdzie szukać pomocy w Gminie Gręboszów w przypadku doświadczenia przemocy?”:

	Liczba	Udział %
Tak	42	82%
Nie	7	14%

Źródło: Opracowanie własne

Analiza danych ilościowych, uzyskanych w wyniku badań kwestionariuszowych, pozwala na formułowanie wniosków na temat natężenia, częstości oraz krążących wśród mieszkańców Gminy Gręboszów, opinii na temat zjawiska. Wyłania się z nich obraz wskazujący na rzadkie występowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gręboszów. Informacje otrzymane w drodze badania wskazują, że mieszkańcy Gminy Gręboszów doświadczają najczęściej przemocy fizycznej i psychicznej. Warto zwrócić uwagę na fakt, że większość deklarowanych doświadczeń to pojedyncze przypadki zjawiska.

Należy jednak podkreślić fakt, że częstotliwość występowanie zjawiska w gospodarstwach domowych respondentów, w każdej jego formie, na terenie Gminy Gręboszów jest istotnie niższa niż ma to miejsce w badaniach próby ogólnopolskiej.

Za główne przyczyny występowania tego zjawiska uznawać można uzależnienia i złą sytuacja materialną.

Na podstawie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w tym analizy zjawiska przemocy w rodzinie, tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gręboszów, którego celem jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Program zawiera zasady działania, cel główny i cele szczegółowe, wymienia realizatorów i adresatów Programu oraz instytucje.

Cele, działania i zadania programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Gręboszów, w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

5. Działania instytucjonalne

Instytucja	Zadania do realizacji
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej- obowiązki pracownika socjalnego	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie , że jest dotknięta przemocą w rodzinie; - udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; - organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby dotkniętej przemocą w rodzinie; - prowadzenie rozmów ze sprawcami przemocy w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informowanie o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie; - wszczęcie procedury „Niebieska Karta”; - udział w pracach w Zespole Interdyscyplinarnym; - udział w pracach Grup Roboczych; - wnioskowanie o udzielenie wsparcia finansowego, rzeczowego i socjalnego - monitoring rodzin objętych procedurą NK.
Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc ofiarom przemocy; - poradnictwo psychologiczne; - pomoc socjalna; - terapia uzależnień;
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieska Karta”; - wszczęcie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego osoby uzależnionej; - praca w Zespole Interdyscyplinarnym; - udział w pracach Grup Roboczych; - zobowiązanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia terapii odwykowej.

System Oświaty	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieska Karta”; - praca w Zespole Interdyscyplinarnym; - udział w pracach grup roboczych; - podejmowanie działań o charakterze edukacyjno-informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Służba zdrowia lekarz rodzinny, pielęgniarka środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieska Karta”; - praca w Zespole Interdyscyplinarnym; - udział w pracach grup roboczych; - informowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy; - wystawienie na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu; - informowanie ofiar o warunkach i miejscach przeprowadzenia obdukcji, - powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego;
Zespół Interdyscyplinarny	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie; - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, - inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie; - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; - nadzór nad pracami grup roboczych;
Policja	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieska karta” - praca w Zespole Interdyscyplinarnym; - prowadzenie monitoringu sytuacji w rodzinie; - udział w pracach grup roboczych; - udzielanie osobie , co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy; - organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie; - przeprowadzanie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;

6. Zasoby ludzkie

W zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gmina Gręboszów dysponuje kadrą zawodowo zajmującą się problemem przemocy w rodzinie, do których należą m.in.

- psycholog
- funkcjonariusz policji
- pracownicy socjalni
- lekarz pierwszego kontaktu
- kuratorzy zawodowi oraz społeczni
- pielęgniarka środowiskowa
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- nauczyciel
- Asystent Rodziny
- Wychowawca w Placówce Wsparcia Dziennego

7. Cele programu

Cel główny programu

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych.

Na cel główny składają się następujące cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu zjawiska przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne zmierzające do zmniejszenia skali zjawiska
2. Wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie
3. Podnoszenie kompetencji i profesjonalizacja kadr służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Cel 1: Zapobieganie powstawaniu zjawiska przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne zmierzające do zmniejszenia skali zjawiska.

Kierunek działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki	Źródła finansowania
Edukacja społeczności lokalnej na tematy związane z przemocą oraz organizowanie kampanii edukacyjnych z wykorzystaniem np. ulotek i innych form przekazu.	- GOPS - Urząd Gminy - Oświata - KPP w Dąbrowie Tarnowskiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Służba Zdrowia	Termin realizacji lata 2020-2025	- liczba kampanii - liczba ulotek, plakatów informujących o podmiotach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - liczba podmiotów przygotowujących i prowadzących kampanie - liczba uczestników	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie na stronach internetowych Gminy Gręboszów, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz/lub gazety lokalnej,	- GOPS - Urząd Gminy - Oświata - KPP w Dąbrowie Tarnowskiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny - Służba Zdrowia	Termin realizacji lata 2020-2025	- liczba artykułów	Budżet Gminy
Pogadanki i zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz rodziców w zakresie świadomości istnienia przemocy w rodzinie	- GOPS - Oświata - KPP w Dąbrowie Tarnowskiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny	Termin realizacji lata 2020-2025	- liczba pogadanek i zajęć dla dzieci, młodzieży oraz rodziców - liczba podmiotów realizujących programy - liczba uczestników	Budżet Gminy
Prowadzenie poradnictwa w szczególności poprzez działania edukacyjne służące: wzmocnieniu kompetencji rodziców, wzmocnieniu ich opiekuńczych i wychowawczych ról, oraz stosowania alternatywnych wobec przemocy metod wychowania.	- GOPS - Oświata - KPP w Dąbrowie Tarnowskiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny	Termin realizacji lata 2020-2025	- liczba porad - liczba osób korzystających z porad	Budżet Gminy

Cel 2: Wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunek działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki	Źródła finansowania
Diagnozowanie zjawiska przemocy (rejestrowanie przypadków zgłoszeń oraz interwencji)	- KPP w Dąbrowie Tarnowskiej - Zespół Interdyscyplinarne	2020-2025	- liczba interwencji	Budżet Gminy
Podjęcie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;	- KPP w Dąbrowie Tarnowskiej - Zespół Interdyscyplinarne	2020-2025	- liczba interwencji	Budżet Gminy
Współdziałanie służb, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów w realizacji procedury „Niebieska Karta”	- Zespół Interdyscyplinarne	2020-2025	- liczba posiedzeń ZI - liczba osób objętych pomocą ZI - liczba rodzin objętych pomocą ZI - liczba powołanych grup roboczych - liczba sporządzonych „NK” - liczba zakończonych procedur z powodu braku zasadności działań - liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy oraz po zrealizowaniu planu pomocy,	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy specjalistycznej (psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej, edukacyjno-korekcyjnej)	- Zespół Interdyscyplinarne	2020-2025	- liczba udzielonych porad - liczba rodzin/osób uczestniczących w różnych formach wsparcia,	Budżet Gminy
Funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego,	- GOPS	2020-2025	- liczba udzielonych porad - liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznego wsparcia - liczba rodzin	Budżet Gminy

Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej w zakresie wymiany informacji, kierowania osób do: uczestnictwa w grupach wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, skorzystania z pomocy specjalistów.	- GOPS - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej	2020-2025	- liczba osób skierowanych na zajęcia korekcyjno-edukacyjne - liczba osób, które ukończyły zajęcia korekcyjno-edukacyjne, - liczba osób, które skorzystały z pomocy specjalistów	Budżet Gminy
Cel 3: Podnoszenie kompetencji i profesjonalizacja kadr służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie				
Kierunek działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki	Źródła finansowania
Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy	- GOPS - Urząd Gminy - Oświata - Służba Zdrowia	2020-2025	- liczba zrealizowanych szkoleń, seminariów, warsztatów - liczba podmiotów organizujących lub prowadzących różne formy edukacyjne - liczba uczestników	Budżet Gminy
Udział w konferencjach, naradach i wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami udzielającymi pomocy i placówkami wsparcia,	- GOPS - Oświata - KPP w Dąbrowie Tarnowskiej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny	2020-2025	- liczba konferencji, narad, - liczba osób uczestniczących w konferencjach, naradach	Budżet Gminy

8. Realizatorzy programu

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gręboszowie
3. Szkoła Podstawowa w Gręboszowie.
4. Komenda Powiatowa Policji w Dąbrowie Tarnowskiej
5. Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gręboszowie
6. Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej

9. Prognozowane efekty

1. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej Gminy Gręboszów o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
2. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

3. Zwiększenie zaangażowania się społeczności lokalnej w sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie liczby oraz poszerzenie kwalifikacji osób profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz pomagających ofiarom przemocy i pracujących z osobami stosującymi zachowania przemocowe.
5. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Redukowanie i minimalizowanie skutków zjawiska przemocy domowej.

10. Adresaci programu

Beneficjentami programu są mieszkańcy Gminy Gręboszów. Działania programu będą w szczególności prowadzone na rzecz:

1. Społeczności lokalnej,
2. Osób doświadczających przemocy domowej,
3. Sprawców przemocy w rodzinie,
4. Świadców przemocy w rodzinie,
5. Osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

11. Zasady finansowania programu

Zadania określone w programie na lata 2020-2025 finansowane będą w ramach środków własnych budżetu Gminy Gręboszów

12. Sposób realizacji programu

Zakłada się, że „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2025” będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczenia przemocy w rodzinie. Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres sześciu lat.

Działania skierowane do społeczności, instytucji, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych z obszaru przeciwdziałania będą miały charakter:

1. profilaktyczny – promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, nowatorskich i systemowych rozwiązań,
2. edukacyjny – upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy,
3. pomocowy – specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno – terapeutyczne, korekcyjno – edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielenia pomocy,
4. wspierający – wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, współpraca i wymiana doświadczeń oraz informacji.

13. Zarządzanie programem

Programem zarządzać będzie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany przez Wójta Gminy Gręboszów.

Spotkania Zespołu odbywać się będą co najmniej raz na kwartał celem:

1. wymiany informacji oraz doświadczeń,
2. inicjowania szczegółowych działań zawartych w harmonogramie,
3. przeprowadzenia bieżącego monitorowania,
4. przeprowadzenia ewaluacji częściowej (raz w roku),
5. ustalenia potrzeb finansowych na dalszą realizację niniejszego programu,
6. opracowania projektu (według potrzeb) zmian w harmonogramie realizacji programu.

14. Monitorowanie

Poszczególne działania podlegać będą monitoringowi mającemu na celu stałą poprawę efektywności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zakłada się:

- dokumentowanie prowadzonych działań profilaktycznych,
- prowadzenie ewidencji zgłoszeń i analizowanie informacji dotyczących zjawisk występowania przemocy,
- ewidencję „Niebieskich Kart”,
- dokumentowanie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- odnotowywanie szkoleń,
- sporządzanie wymaganych sprawozdań.

15. Ewaluacja

Ewaluacja programu będzie podlegać na systematycznym zbieraniu, analizowaniu i interpretowaniu danych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie w celu podniesienia skuteczności działań na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc. Dane posłużą do planowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gręboszów.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”.

16. Spis tabel

Tabela 1.	Czynności Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej w latach 2016-2018.	str.9
Tabela 2.	Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2016-2019.	str.9
Tabela 3.	Liczba osób korzystających programu korekcyjno-edukacyjnego w latach 2016-2019.	str.10
Tabela 4.	Działania Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych latach 2016-2019.	str.11
Tabela 5.	Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinach w latach 2015 – 2018.	str.12
Tabela 6.	Dane statystyczne dotyczące „Niebieskiej Karty” w latach 2016 – 2019.	str.12
Tabela 7.	Dane statystyczne dotyczące liczby udzielonych porad przez specjalistów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym GOPS w Gręboszowie w latach 2015 – 2018.	str.13
Tabela 8.	Dane statystyczne dotyczące liczby udzielonych porad przez specjalistów w Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Dąbrowie Tarnowskiej w latach 2017 – 2018.	str.13

Przewodniczący Rady Gminy
Gręboszów

Marek Mosio